

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Pamięć kulturowa		8.0.12386	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Rosjoznawstwa, Literatury i Kultury Rosyjskiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia rosyjska	forma	stacjonarne
		moduł	literacko-kulturowa
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Svetlana Pavlenko; dr hab. Monika Rzeczycka, profesor uczelni; dr Liliana Kalita; dr Katarzyna Arciszewska-Tomczak; dr hab. Diana Oboleńska, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Konwersatorium		30 godzin – uczestnictwo w zajęciach	
Sposób realizacji zajęć		20 godzin – przygotowanie do zajęć, kolokwium i pracy zaliczeniowej	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		Razem: 50 godzin = 2 ECTS	
Liczba godzin			
Konwersatorium: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- obowiązkowy - fakultatywny (do wyboru)		- polski w wymiarze 30.00% - rosyjski w wymiarze 70.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie na podstawie: • czynnego udziału w zajęciach, systematycznego przygotowywania w formie ustnej i/lub pisemnej zagadnień wskazanych przez prowadzącego – 50%, • pisemnego lub ustnego kolokwium – 50%. Obecność na zajęciach jest obowiązkowa. Zaliczenie nieobecności na konsultacjach nie później niż do końca semestru.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	aktywny udział w zajęciach i dyskusji	prezentacja/referat	kolokwium
Wiedza			
K_W04	+	+	+
K_W05	+	+	+
K_W08	+	+	+
K_W11	+	+	+
K_W14	+	+	+
K_W16	+	+	+
Umiejętności			
K_U01	+	+	+
K_U02	+	+	+
K_U03	+	+	+
K_U05	+	+	+
K_U07	+	+	+
K_U10	+	+	+
K_U14	+	+	+
Kompetencje społeczne			
K_K01	+	+	+
K_K07	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Wybór specjalności literacko-kulturowej

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka rosyjskiego w stopniu umożliwiającym realizację założonych efektów uczenia się

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z mechanizmami funkcjonowania pamięci kulturowej oraz teoretycznymi i praktycznymi podstawami memory studies. Szczególny nacisk kładzie się na przedstawienie współczesnego wymiaru pamięci kulturowej w Rosji (np. w środkach masowego przekazu, w kulturze masowej), ukazanie rozmaitych kulturowych praktyk pamięci i zapomnienia. Ponadto, celem zajęć jest dostarczenie studentom narzędzi do analizy kategorii pamięci w badaniach literaturoznawczych.

Treści programowe

Pojęcie pamięci i jej typy; sztuka pamięci i kultura pamięci; zwrot pamięciowy, memory studies; koncepcje pamięci zbiorowej (Maurice Halbwachs, Aby Warburg); miejsca pamięci (Pierre Nora) i pamięć miejsc; teorie pamięci Jana i Aleidy Assmannów; koncepcja postpamięci (Marianne Hirsch); polska kultura pamięci a rosyjska kultura pamięci (wybrane zagadnienia); główne kierunki polityki pamięci we współczesnej Rosji; media i pamięć; literatura i pamięć: literatura jako medium pamięci, pamięć literatury, pamięć w literaturze; analiza wybranych dzieł literackich.

Wykaz literatury

Prowadzący każdorazowo aktualizuje i ustala zestaw literatury przedmiotu obowiązującej w danym semestrze, uwzględniając jej dostępność i przydatność do zajęć.

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- Assmann A., Między historią a pamięcią: antologia, Warszawa 2013.
- Assmann J., Pamięć kulturowa. Pismo, zapamiętywanie i polityczna tożsamość w cywilizacjach starożytnych, przeł. A. Kruczyńska-Pham, Warszawa 2008.
- Connerton P., Jak społeczeństwa pamiętają, przeł. M. Napiórkowski, Warszawa 2012.
- Delaperrière M., Miejsca pamięci czy pamięć miejsc? Kilka refleksji na temat uobecniania przeszłości w literaturze współczesnej, „Ruch Literacki” 2013, z. 1 (316), s. 49-61.
- Erl A., Kultura pamięci. Wprowadzenie, przeł. A. Teperek, Warszawa 2018.
- Fenomen Rosji. Pamięć przeszłości i perspektywy rozwoju. Część 1: Pamięć o przeszłości w idei i kulturze Rosji, red. M. Kowalska, M. Kuryłowicz, Kraków 2014.
- Goff J., Historia i pamięć, przeł. A. Gronowska, J. Stryczyk, wstęp P. Rodak, Warszawa 2007.
- Golka M., Pamięć społeczna i jej implanty, Warszawa 2009.
- Halbwachs M., Społeczne ramy pamięci, przeł. M. Król, Warszawa 1969.

- Hirsch M., Pokolenie postpamięci, przeł. M. Borowski, M. Sugiera, „Didaskalia. Gazeta Teatralna” 2011, nr 105, s. 28-36.
- Hirsch M., Żaloba i postpamięć, przeł. K. Bojarska, [w:] Teoria wiedzy o przeszłości na tle współczesnej humanistyki, red. E. Domańska, Poznań 2010.
- Kosowska E., Pamięć jako zjawisko kulturowe, [w:] Pamięć jako kategoria rzeczywistości kulturowej, red. J. Adamowski, M. Wójcicka, Lublin 2012, s. 47-59.
- Kultura jako pamięć. Posttradycyjalne znaczenie przeszłości, red. E. Hałas, Kraków 2012.
- Modi memorandi: leksykon kultury pamięci, red. M. Saryusz-Wolska, R. Traba, Warszawa 2014.
- Nora P., Między pamięcią i historią: Les lieux de Mémoire, przeł. P. Mościcki, „Archiwum” 2009, nr 2, s. 4-12.
- Pamięć i miejsce. Perspektywa społeczno-edukacyjna, red. M. Mendel, W. Theiss, Gdańsk 2019, s. 187-221.
- Pamięć, przestrzeń, tożsamość, red. Sławomir Kaprański, Warszawa 2010.
- Ricoeur P., Pamięć, historia, zapomnienie, przeł. J. Margański, Kraków 2006.
- Szpociński A., Miejsca pamięci, „Teksty Drugie” 2008, nr 4, s. 11-20.
- Szacka B., Historia, pamięć zbiorowa, mit, Warszawa 2006.
- Tabaszewska J., Od literatury jako medium pamięci do poetyki pamięci. Kategoria pamięci kulturowej w badaniach nad literaturą, „Pamiętnik Literacki” 2013, nr 4, s. 53-72.
- Warburg A., Atlas obrazów Mnemosyne, przeł. P. Brożyński, M. Jędrzejczyk, Warszawa 2016.
- Yates F., Sztuka pamięci, przeł. W. Radwański, Warszawa 1977.
- Ачкасов В., «Политика памяти». Российский случай, [w:] Fenomen Rosji. Pamięć przeszłości i perspektywy rozwoju. Część 2: kontekst polityczny i gospodarczy, red. J. Diec, A. Jach, Kraków 2014, s. 103-110.
- Лотман Ю.М., Память культуры. История и семиотика, <http://www.philology.ru/literature1/lotman-96.htm>.
- Лотман Ю.М., Память в культурологическом освещении, <http://www.philology.ru/literature1/lotman-92f.htm>.

B. Literatura uzupełniająca

- Kobielska M., Polska kultura pamięci w XXI wieku. Dominanty: zbrodnia katyńska, powstanie warszawskie i stan wojenny, Warszawa 2016.
- Sierbińska A., Konstrukcje pamięci: „postpamięć” Marianne Hirsch, postpamięć Christiana Boltanskiego, „Konteksty. Polska Sztuka Ludowa” 2010, nr 1.
- Rybicka E., Miejsce, pamięć, literatura (w perspektywie geopoetyki), „Teksty Drugie” 2008, nr 1-2, s. 19-32.
- Эткинд А., Кривое горе. Память о непогребенных, пер. В. Макаров, Москва 2016.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
<p>K_W04, K_W05, K_W08, K_W11, K_W14, K_W16 K_U01, K_U02, K_U03, K_U05, K_U07, K_U10, K_U14 K_K01, K_K07</p>	<p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie podstawową terminologię związaną z pamięcią kulturową, definiuje jej najważniejsze problemy oraz ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze i realiach społeczno-historycznych Rosji (K_W05), • ma uporządkowaną wiedzę z różnych dziedzin kształtujących rosyjską pamięć kulturową np. z zakresu literatury rosyjskiej (K_W04), • ma wiedzę o powiązaniach kategorii pamięci kulturowej z innymi naukami humanistycznymi oraz pokrewnymi (K_W08), • ma uporządkowaną wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie wiedzy o kulturze (K_W11), • zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla tradycji europejskiej i rosyjskiej, teorii lub szkół badawczych w zakresie wiedzy o kulturze (K_W14), • ma wiedzę o instytucjach kultury, w tym przede wszystkim kultury rosyjskiej i orientację we współczesnym życiu kulturalnym, w tym o realnym dostępie do wytworów kultury (K_W16).
	Umiejętności
	<p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi zdobywać, selekcjonować, analizować i utrzymywać wiedzę z wykorzystaniem różnych źródeł w sposób uporządkowany i systematyczny (K_U01), • opanował i stosuje umiejętności badawcze w zakresie literaturoznawstwa, kulturoznawstwa korzystając z zaleceń i wskazówek opiekuna naukowego (K_U02), • umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego (K_U03), • potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla literaturoznawstwa i wiedzy o kulturze (K_U05), • potrafi rozpoznawać różne rodzaje wytworów kultury i literatury rosyjskiej, a także przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w

procesie historycznokulturowym i historycznoliterackim (K_U07),

- posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków (K_U10),
- prezentuje efekty swojej pracy w języku polskim i rosyjskim w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie, z zastosowaniem różnorodnych nowoczesnych metod i technik (K_U14).

Kompetencje społeczne (postawy)

Student:

- ma świadomość zakresu swojej wiedzy filologicznej i umiejętności fachowych oraz rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju własnych kompetencji (K_K01),
- uznaje i szanuje różnice punktów widzenia determinowane różnym podłożem językowym, narodowym i kulturowym (K_K07).

Kontakt

svetlana.pavlenko@ug.edu.pl